

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: *vedoucí práce*

Autor/ka práce: Štěpán Čejka

Název práce: Analýza politické polarizace voličů v České republice za využití Grievance theory

Vedoucí práce: Tomáš Dvořák

Oponent/tka: Aleš Kudrnáč

Navržené hodnocení: C

.....

Vazba práce na okruhy SZZ (informace je uvedena v Příloze bakalářské práce)

Tato část se týká pouze prací vypracovaných ve studijním programu Sociologie se specializacemi; dále pak prací ze studijního programu Sociologie - sociální politika obhajovaných v tzv. pilotním režimu.

SZZ, Sociologie

Tematický okruh: [1]

Klíčové slovo: [Teorie Konfliktu]

Tematický okruh: [2]

Klíčové slovo: [Společnost]

Tematický okruh: [5]

Klíčové slovo: [Identita Národní]

SZZ, Metodologie

Okruh 1: Teoretická východiska výzkumu

Téma: [Vztah teorie a empirie v kvantitativním výzkumu]

Okruh 2: Příprava a organizace výzkumu

Téma: [Strategie analýzy dat výběr metod, příprava proměnných]

Okruh 3: Vytváření a sběr dat

Téma: [Populace, výběrové techniky, velikost výběru. Reprezentativita]

Okruh 4: Analýza dat

Téma: [Opakované šetření a panelová data]

Okruh 5: Reflexivita, etika a prezentace výzkumu

Téma: [Ohrožení validity a reliability ve kvantitativním výzkumu]

SZZ ze specializace (v případě práce obhajované ve SP Sociologie - sociální politika nevyplňujte)

Specializace Sociální antropologie

Tematický okruh SZZ: [Kulturní a sociální normy, jejich ustavování a změna. Ekonomický a politický řád a konflikt. Kulturní, sociální, ekonomická a politická změna v čase a prostoru.]

Specializace Studia současných společností:

Téma: [doplňte]

Navazuje na předmět/y: [doplňte]

.....

Posudek

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry?

Cíle práce i výzkumná otázka jsou jasně formulovány. Závěr odpovídá-shrnuje hlavní zjištění. Chybí mi ale explicitní formulace hypotéz. Z textu není jasné, jaké vztahy hypotézy měří. To se týká kapitol 2.2.1, 2.2.2 a 2.2.3. Hypotézy se pak v textu objevují později, ale mohly být explicitně formulovány dříve.

2. Je práce vhodně strukturována? Navazují jednotlivé části textu plynule na sebe, je text věcný a logicky konzistentní?

Ano práce je vhodně strukturována. V tomto není v práci žádný problém nebo nejasnost. Problém je v konzistenci některých tvrzení a argumentů. Ani ne z hlediska interpretace výsledků, ale spíše v konceptualizaci a operacionalizaci. To, jak se měří tři druhy „křivd“ (grievances) je nejasně vysvětleno a není dle mého konzistentní s tím, co je nakonec měřeno v modelech.

3. Je z práce patrná vazba tématu na zvolené okruhy SZZ ze sociologie, specializace a metodologie? Jsou pasáže týkající se zvolených okruhů harmonicky včleněné do celku bakalářské práce?

Ano

4. Dokládají pasáže práce, ve kterých je rozvíjena vazba práce na státnicové okruhy, dostatečně hlubokou znalost studovaného tématu, problému či jevu na jeho teoretické nebo metodologické rovině? Je znalost zvoleného státnicového okruhu vhodně reflektována v analýze a při formulování závěru práce?

Ano, dostatečně.

5. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Ano, cizojazyčných a relevantních textů je dostatek. Některé by mohly být více a detailněji představeny, ale množství literatury je dostatečné. Porozumění literatuře je také dobré.

6. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Metodologii, výběru dat, zdůvodnění analytických metod je věnována velká pozornost. Analýza představuje silnou stránku práce. Z hlediska analýzy dat překračuje použitá metoda standardní učivo jak bc. tak mgr. programu ISS.

Problém vidím ale v propojení literatury a analýzy a dále pak v operacionalizaci. Jsou zmíněny tři kategorie grievances-křivd: ekonomické, sociální a politické. Nicméně operacionalizace je nejasná a chaotická. Propojení mezi konceptem a proměnnou měřící koncept není vždy jasné. U

ekonomických křivd je to v pořádku. Proč jsou ale politické křivdy měřeny na základě trestné činnosti? Proč jsou společenské a etnické křivdy měřeny průměrným věkem? Tyto věci moc nedávají smysl a logika operacionalizace není vysvětlena.

Problém je také v tom, že není konzistentní vymezení proměnných, které vstupují do analýzy. Např. v Popisu dat je uvedeno následující:

„Proměnné, které budou použity v této práci zahrnují hustotu zalidnění, míru nezaměstnanosti, velikost populace, migrační koeficient, procento romského obyvatelstva na sto tisíc obyvatel a index pohraničí neboli bývalá místa, kde existovaly tzv. Sudety. Všechny tyto proměnné budou získány ze stránek ČSÚ. Dále v této analýze bude využit počet vysokých škol ze statistik MŠMT a na finálně také počet exekucí na sto tisíc obyvatel, který je dostupný ze stránek české exekutorské komory.“

V analýze se pak objeví zde nezmiňované proměnné (dokončené byty) a naopak v nejsou zařazeny proměnné jako procento romského obyvatelstva. Celkově je tato část metodologie nejasná a nekonzistentní.

7. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Argumentace je dostačující; i když je spíše popisná. To se netýká jen výsledků empirické analýzy, ale také teoretické části. Argumentace v teoretických/sociologických částech práce je mírně povrchní. Někdy chybí hlubší představení či vysvětlení problému/argumentu apod. Jak je uvedeno výše, chybí často vysvětlení/zdůvodnění zařazení určité proměnné.

8. Jsou v práci autora/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Jsou v práci jasně vyznačeny s uvedením původu části textu, které byly strojově vytvořeny nebo vznikly ze strojově vytvořených podkladů?

Ano. V práci nejsou části vytvořené prostřednictvím umělé inteligence.

9. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Úroveň jazyka by mohla být lepší. V práci je celkem velké množství překlepů. Také výsledky regresní analýzy by mohly být prezentovány ve standardních tabulkách a nikoliv „copy-paste“ z R.

10. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Práce se mi složitě hodnotí. Štěpán Čejka si vybral kombinaci tématu a metody, které není v českém odborném diskurzu zpracováno. Také využití panelových dat je v této oblasti výjimkou. V tomto smyslu je práce inovativní nejen vzhledem k úrovni bc./mgr. prací, ale vzhledem k stavu odborné debaty v ČR a možná i zahraničí. To znamená, že práce je svou analytickou úrovní výrazně odskočená od standardu závěrečných mgr. a bc. prací. A to by bylo možné vlastně říci i o mnoha autorech citovaných odborných článků, které využívají pouze průřezová a nikoliv panelová data (např. autorem citované články ze Sociologického časopisu či Sociologie). To je evidentní výjimečná silná stránka, kterou je nutné ocenit.

Nicméně zároveň má práce mnoho slabších míst, které výrazně znesnadňují porozumění textu. Ty mají dle mého dva zdroje. Prvním je, že autor psal některé části práce na poslední chvíli a práci by prospěly další revize. Teoretickým a interpretačním částem práce chybí určitá hloubka, působí trochu povrchně.

Zadruhé, v práci je několik míst, které jsou nejasné. Např. operacionalizace by mohla být

kritizována (ekonomické proměnné jsou ok, zbytek je problematický a nejasně zdůvodněn). Sloučení typů voleb do jedné závisle proměnné by mohl být také kritizován. Rozdělení stran na pravicově-populistické a populistické je ok, ale zde mi trochu chybí další zdůvodňující odkazy na literaturu. **Jde ale o slabší místa, které jsou také důsledkem ambicióznosti celého záměru. Autor si mohl zvolit strategii, kdy bude třeba využívat jen lineární model, průřezová data a replikovat existující výzkum: pak by tyto sporné pasáže vůbec nevznikly.** Mám z práce pocit, jako kdyby záměr, včetně analytických schopností autora, směřoval k článku do kvalitního zahraničního časopisu, nicméně se ale v práci logicky projevují slabší místa dané nezkušeností autora, což je na bc. úrovni studia pochopitelné a těžko to může být jinak. Myslím si, že je nutné ocenit silné stránky práce. Nicméně je nutné brát ohled také na teoretickou část práce, která mohla být lepší, hlubší a dotaznější. Také část týkající se konceptualizace/operacionalizace je nejasná a zmatená. Proto navrhuji hodnocení C. Jde o hodnocení, které má za cíl vyvážit výrazně nadstandardní analytickou úroveň s problematickými částmi práce.

11. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

12. *Vyplňuje pouze vedoucí práce*

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému:

Theses   Turnitin   Ouriginal (Urkund)

Komentář vedoucí/ho práce k výsledku kontroly: bez problému

Celkové hodnocení práce: C

Datum: 6.6.2024

Podpis: